

บทที่ 2

การข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ต (Cyberstalking)

การข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ตเป็นลักษณะหนึ่งของการเฝ้าติดตามและข่มขู่ (Stalking) ดังนั้นเพื่อประโยชน์ในการทำความเข้าใจเรื่องการข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ต จึงจำเป็นที่จะต้องกล่าวถึงการเฝ้าติดตามและข่มขู่เสียก่อน จากนั้นจะกล่าวถึงคำจำกัดความของการข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ต ลักษณะและรูปแบบของการข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ต ลักษณะของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของการข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ต ผลกระทบของการข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ตที่มีต่อเหยื่อ ความแตกต่างระหว่างการข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ตกับการเฝ้าติดตามและข่มขู่ และข้อสังเกตเรื่องการข่มขู่ผ่านทางอีเมลกับสแปมเมล (Spam Mail)

2.1 ความทั่วไปเกี่ยวกับการเฝ้าติดตามและข่มขู่

ในหัวข้อนี้จะศึกษาถึงความหมายของการเฝ้าติดตามและข่มขู่ (Stalking) ลักษณะและรูปแบบของการเฝ้าติดตามและข่มขู่ ลักษณะของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ และผลกระทบต่อเหยื่อ

2.1.1 ความหมายของการเฝ้าติดตามและข่มขู่ (Stalking)

การเฝ้าติดตามและข่มขู่ (Stalking)¹ หมายถึง การกระทำการต่าง ๆ ที่มีความหลากหลายซึ่งได้กระทำขึ้นประกอบกัน โดยรู้ โดยมุ่งประสงค์ โดยจงใจ ที่จะติดตาม ครอบงำ ทำให้ตื่นตกใจกลัว ทำการติดต่อไม่ว่าโดยทางใดโดยไม่ได้รับความยินยอมหรืออีกฝ่ายหนึ่งไม่ต้องการ โดยได้กระทำการเหล่านั้นซ้ำ ๆ อย่างต่อเนื่องในช่วงระยะเวลาหนึ่งและมีเจตนาที่จะขู่เข็ญไม่ว่าโดยตรงหรือโดยนัยต่อบุคคลหนึ่งบุคคลใดโดยเฉพาะเจาะจง ซึ่งทำให้อุบัติการณ์นั้นเกิดความหวาดกลัวเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตและร่างกายของบุคคลนั้นเองหรือของสมาชิกในครอบครัวของบุคคลนั้น

¹ วิจิตรา เลิศศิริบุญกิจ, “ความผิดฐานเฝ้าติดตามและข่มขู่,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2550), น. 9.

2.1.2 ลักษณะและรูปแบบของการเฝ้าติดตามและข่มขู่

ลักษณะของผู้กระทำการเฝ้าติดตามและข่มขู่มีลักษณะที่แตกต่างกันออกไปตามแต่ละบุคคล แต่เพื่อให้เข้าใจถึงลักษณะของผู้กระทำ จึงได้มีการศึกษาหาเกณฑ์มาแบ่งแยกลักษณะของผู้กระทำ ซึ่ง Dr. Paul E. Mullen ศาสตราจารย์ด้านนิติจิตเวชศาสตร์ ได้แบ่งลักษณะของผู้กระทำการเฝ้าติดตามและข่มขู่ไว้ดังนี้²

1. ผู้เฝ้าติดตามที่เคยถูกปฏิเสธมาก่อน (Rejected Stalker) ผู้กระทำผิดประเภทนี้มักเป็นบุคคลที่รู้จักกับเหยื่ออยู่ก่อนแล้ว โดยมีความสัมพันธ์กับเหยื่อในลักษณะเป็นคนรัก หรือกำลังหลงรักเหยื่ออยู่ และโดนเหยื่อตัดสัมพันธ์ หรือมีเหตุบังเอิญที่กำลังจะถูกตัดความสัมพันธ์ ผู้กระทำผิดประเภทนี้จะเป็นพวกหลงตัวเอง และจะรู้สึกขายหน้า หรือเสียเกียรติเมื่อถูกปฏิเสธ หรือตัดความสัมพันธ์ จุดประสงค์ของการคุกคามและข่มขู่อาจมีหลายอย่าง หรืออาจขัดแย้งกันเองก็ได้ กล่าวคือ อาจกระทำลงไปเพราะต้องการคืนดี แต่บางทีก็ทำไปเพราะต้องการแก้แค้น ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะความรู้สึกสูญเสียของผู้กระทำนั้นมาจากหลายสาเหตุด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นความรู้สึกผิดหวัง ไม่พอใจ โกรธ อิจฉา อาฆาต หรือโศกเศร้าจากความสัมพันธ์ที่เปลี่ยนไป ผู้กระทำผิดประเภทนี้มักจะทำอันตรายหรือขู่กรรโชกเหยื่อ ซึ่งสาเหตุของการกระทำอาจมาจากความอิจฉาที่เห็นเหยื่อของตนสร้างความสัมพันธ์และมีความสุขกับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ตน

2. ผู้เฝ้าติดตามที่ต้องการแก้แค้น (Resentful Stalker) ผู้กระทำผิดประเภทนี้เป็นบุคคลที่มุ่งแก้แค้นผู้ที่ทำให้ตนพ่ายแพ้หรือช่นเคือง ดังนั้นผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจึงอาจเป็นคนที่รู้จักกับผู้กระทำมาก่อนหรือไม่เคยรู้จักกันมาก่อนเลยก็ได้ พฤติกรรมส่วนใหญ่ของผู้กระทำมักจะอยู่ในรูปแบบของการทำให้เหยื่อตกใจกลัว กังวลใจ ทุกข์ทน ไม่มีความสุข ผู้กระทำจะมองว่าเหยื่อของตนเป็นคนเดียวกันกับคนที่คอยกดขี่ ข่มเหง หรือทำให้ตนขายหน้าในอดีต และมองว่าการกระทำของตนต่อเหยื่อนั้นเป็นการตอบโต้ผู้ที่กดขี่ข่มเหงตน ในบางกรณีเหยื่ออาจเป็นบุคคลที่ผู้กระทำเชื่ออย่างหนักแน่นว่าเป็นบุคคลที่คดโกง หลอกลวง หรือกระทำทารุณต่อผู้กระทำในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง นอกจากนี้ยังพบว่าผู้กระทำประเภทนี้มักเป็นบุคคลที่มักจะหมกมุ่น หรืออดทนอดกลั้นอยู่กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นเวลานาน ๆ

² Sexual Harassment Support (SHS), "Types of Stalkers and Stalking Patterns," <<http://www.sexualharassmentsupport.org/TypesofStalkers.html>>

ผู้กระทำผิดประเภทนี้นั้นน้อยครั้งที่จะทำอันตรายต่อชีวิตหรือร่างกายของเหยื่อ แต่มักใช้วิธีพูดจาข่มขู่ถากถาง ร้องทุกข์กล่าวโทษเหยื่อ ทำลายทรัพย์สิน ขโมยหรือฆ่าสัตว์เลี้ยงของเหยื่อ หรืออาจใช้วิธีเขียนจดหมาย หรือส่งข้อความให้เหยื่อโดยวางไว้ตามยานพาหนะหรือที่พักอาศัยของเหยื่อ บุกรุกที่อยู่อาศัย หรือเฝ้าติดตามความเคลื่อนไหวของเหยื่อตลอดเวลา

3. ผู้เฝ้าติดตามในลักษณะของผู้ล่า (Predatory Stalker) ผู้กระทำผิดประเภทนี้จะเตรียมการและวางแผนอย่างดีที่จะทำร้ายจิตใจหรือล่วงละเมิดทางเพศต่อเหยื่อ การกระทำจะมาจากความปรารถนาและความใคร่ในทางเพศโดยเฉพาะและมุ่งหวังที่จะมีอำนาจเหนือเหยื่อ ผู้กระทำผิดประเภทนี้มักเป็นพวกที่มีพฤติกรรมทางเพศที่เบี่ยงเบน มีทักษะในการเข้าสังคมต่ำ และมีระดับสติปัญญาต่ำกว่าบุคคลทั่วไป

ในการเฝ้าติดตามนั้นผู้กระทำจะไม่เผยตนหรือติดต่อกับเหยื่อโดยตรง ผู้กระทำจะใช้วิธีที่ค่อนข้างหลากหลาย เช่น ใช้กล้องวิดีโอวงจรปิดในการเฝ้าดู หรือคอยติดตามอยู่ห่าง ๆ ไม่ให้เหยื่อรู้ตัว ใช้โทรศัพท์หาเหยื่อแล้วใช้คำพูดที่หยาบโลน ลามก หรืออาจใช้วิธีทางไสยศาสตร์เหยื่อของผู้กระทำประเภทนี้เป็นได้ทั้งผู้ที่รู้จักกับผู้กระทำอยู่แล้ว หรือไม่เคยรู้จักกันมาก่อนก็ได้

4. ผู้เฝ้าติดตามที่หลงผิด (Intimacy Seeker) ผู้กระทำประเภทนี้มีความเชื่อว่าเหยื่อนั้นเป็นคู่ชีวิตหรือคู่แท้ของตน หรือเกิดมาคู่กัน ผู้กระทำมักเชื่ออย่างผิด ๆ ว่าผู้ที่ตกเป็นเหยื่อนั้นหลงรักตน และมักจะแปลท่าทีหรือการกระทำของเหยื่อในลักษณะที่เข้าข้างตนเองแม้ว่าการตอบสนองของเหยื่อจะเป็นไปในทางลบก็ตาม ผู้กระทำมักใช้วิธีเขียนจดหมาย ส่งของขวัญ หรือโทรศัพท์หาเหยื่อ นอกจากนี้ผู้กระทำยังเชื่อว่าเหยื่อรู้สึกว่าคุณดี คุณน่ารักของผู้กระทำ เพราะผู้กระทำลงทุนไปมากกับการเฝ้าติดตามเหยื่อ และยากมากที่จะเปลี่ยนความคิดของผู้กระทำ ผู้กระทำจะรู้สึกว่าตนมีความผูกพันต่อเหยื่อเป็นพิเศษ ดังนั้นถ้าผู้กระทำถูกปฏิเสธจากเหยื่อ ท่าทีของผู้กระทำจะเปลี่ยนไปเป็นการข่มขู่ หรือทำอันตรายต่อเหยื่อแทน

5. ผู้เฝ้าติดตามที่ปฏิเสธความเป็นจริง (Incompetent Suitor) ผู้กระทำประเภทนี้จะหลงใหลใฝ่ฝันอยู่ในจินตนาการของตนที่มีต่อเหยื่อ และเชื่อว่าเหยื่อเป็นคู่แท้ของตน โดยที่ในความเป็นจริงแล้วไม่เคยมีปฏิสัมพันธ์กับเหยื่อมาก่อนเลย ผู้กระทำประเภทนี้จะเป็นพวกหลงตัวเอง และไม่สนใจถึงความรู้สึกของเหยื่อเลย ผู้กระทำเชื่อว่าใคร ๆ ต่างก็หลงใหลตนทั้งนั้น พฤติกรรมของผู้กระทำได้แก่ การนัดเหยื่อให้มาพบตนซ้ำแล้วซ้ำเล่า โทรศัพท์หาเหยื่อบ่อยครั้งแม้จะถูกปฏิเสธก็ตาม ผู้กระทำจะพยายามสร้างความสนิทสนมกับเหยื่อโดยการสัมผัสเหยื่ออย่างรักดี การพยายามแตะเนื้อต้องตัวเหยื่อนั้นจะไม่ถึงขั้นร้ายแรงหรือเป็นอันตรายต่อเหยื่อ

ผู้กระทำประเภตินี้มักมีประวัติในการเฝ้าติดตามคนมาจำนวนไม่น้อย และมีแนวโน้มว่าจะกระทำต่อไปเรื่อย ๆ

6. ผู้เฝ้าติดตามที่หลงตัวเอง (Erotomaniac and Morbidly Infatuated) ผู้กระทำประเภตินี้เชื่อว่าเหยื่อหลงรักตนแม้ว่าในความเป็นจริงเหยื่อจะไม่ได้ทำอะไรเลยหรือตอบสนองในทางตรงกันข้ามก็ตาม ผู้กระทำจะแปลความสิ่งที่เหยื่อพูดหรือกระทำในลักษณะที่เข้าข้างตนเอง และเชื่อว่าสิ่งที่ตนคิดหรือวาดหวังไว้จะเป็นจริงสักวันในอนาคต ผู้กระทำมักจะเลือกเหยื่อที่มีสถานะทางสังคมสูงกว่าตน หรือเลือกคนที่มีชื่อเสียง จากนั้นก็จะพยายามเข้าหา และพูดคุยกับเหยื่อ ผู้กระทำจะไม่กลัวต่อมาตรการทางกฎหมายใด ๆ ทั้งสิ้น

ส่วนรูปแบบของการเฝ้าติดตามและข่มขู่ นั้นแม้จะหลากหลายแตกต่างกันไปตามแต่ละบุคคลผู้กระทำ แต่ก็มีรูปแบบที่คล้ายคลึงกัน ได้แก่

1. ผู้กระทำ (Stalker) มักส่งสิ่งของไปให้ผู้ที่ถูกเป็นเหยื่ออย่างสม่ำเสมอ และซ้ำ ๆ โดยสิ่งของที่ส่งให้ นั้นอาจจะเป็นสิ่งของที่เหยื่อไม่ต้องการ³ อย่างเช่น ของขวัญ ดอกไม้ ขนมหวาน จดหมายสารภาพรัก หรือในบางกรณีก็จะส่งสิ่งของที่ทำให้เหยื่อหวาดกลัว หรือรังเกียจ และเมื่อเหยื่อปฏิเสธสิ่งของดังกล่าวไม่ว่าจะเป็นการทิ้งหรือส่งคืน ผู้กระทำก็จะคุกคามโดยการส่งของให้มากขึ้นหรือเพิ่มความถี่ของการคุกคามเพิ่มขึ้น⁴

2. ผู้กระทำจะสร้างความเสียหายหรือขู่ว่าจะทำให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินของเหยื่อ ครอบครัวของเหยื่อ หรือผู้ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเหยื่อ

3. ผู้กระทำพยายามสร้างหรือสานต่อความสัมพันธ์กับเหยื่อ โดยที่เหยื่อไม่ต้องการ

4. ผู้กระทำจะใช้วิธีคอยติดตามเหยื่อไปทุก ๆ ที่ เช่น คอยวนเวียนอยู่แถวที่อยู่อาศัย สถานที่ทำงาน หรือสถานที่ที่เหยื่อไปบ่อยครั้ง หรือเดินตามห่าง ๆ แต่อยู่ในลักษณะที่เหยื่อรู้ตัวเพื่อทำให้เหยื่อเกิดความรู้สึกรำคาญ หรือหวาดกลัว

5. ผู้กระทำใช้วิธีทำลายชื่อเสียงของเหยื่อ เช่น ให้อับอาย หรือใส่ร้ายเหยื่อต่อบุคคลอื่น ๆ เพื่อให้บุคคลอื่นรู้สึกเกลียดชังเหยื่อ หรือทำให้เหยื่อต้องปลีกตัวออกจากสังคมที่มีอยู่

³ National Institute of Justice, "Stalking,"

<<http://www.ojp.usdoj.gov/nij/topics/crime/stalking/welcome.htm>>

⁴ Stalking Resource Center, "Stalking Behavior Patterns and Cycles,"

<<http://www.utc.edu/Outreach/TransformationProject/stalkingbehaviors.php>>

6. ผู้กระทำจะเข้าหาและติดต่อกับบุคคลใกล้ชิดของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ เช่น ครอบครัวของเหยื่อ ญาติ เพื่อนข้างบ้าน เพื่อนสนิท ผู้ร่วมงาน เพื่อรวบรวมข้อมูลของเหยื่อ หรืออาจใช้วิธีค้นหาข้อมูลของเหยื่อที่ได้มีการเก็บบันทึกไว้ในที่ต่าง ๆ หรือตามถังขยะ และในบางกรณีอาจว่าจ้างนักสืบเอกชนคอยตามสืบและเก็บข้อมูลของเหยื่อ รวมถึงการถ่ายภาพและบันทึกเทป

7. ผู้กระทำใช้วิธีโทรศัพท์ถึงเหยื่อบ่อยครั้ง อย่างสม่ำเสมอ

8. ผู้กระทำใช้วิธีข่มขู่เหยื่อโดยการข่มขู่ว่าจะใช้มาตรการทางกฎหมายกับเหยื่อ หรือขู่ว่าจะฆ่าตัวตายต่อหน้าเหยื่อเพื่อที่จะสั่งให้เหยื่อทำในสิ่งที่ตนต้องการ

9. ผู้กระทำได้กระทำการข่มขู่ผ่านทางอินเทอร์เน็ต

ลักษณะและรูปแบบของการเฝ้าติดตามและข่มขู่ นั้นมักเป็นการกระทำหลายอย่างซ้ำ ๆ กันอย่างต่อเนื่อง ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง โดยอาจเป็นระยะเวลาสั้น ๆ หรือยาวนานเป็นปี ๆ ก็ได้ แต่สิ่งที่เห็นได้อย่างชัดเจนก็คือ ผู้กระทำจะกระทำต่อบุคคลที่ตนได้เลือกมาเป็นเหยื่อเท่านั้น ผู้กระทำจะไม่เฝ้าติดตามและข่มขู่หลาย ๆ บุคคลในเวลาเดียวกัน⁵

นอกจากนี้ การเฝ้าติดตามและข่มขู่อาจจะค่อย ๆ เพิ่มระดับความร้ายแรงขึ้นเรื่อย ๆ โดยเริ่มแรกอาจก่อให้เกิดเพียงความเดือดร้อนรำคาญแก่เหยื่อเท่านั้น และเพิ่มมากขึ้นจนทำให้เหยื่อรู้สึกหวาดกลัวในเวลาต่อมา จนถึงระดับที่เป็นอันตรายต่อทรัพย์สิน ชีวิตของเหยื่อหรือครอบครัวของเหยื่อในท้ายที่สุด

2.1.3 ลักษณะของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ

บุคคลที่จะตกเป็นเหยื่อของการเฝ้าติดตามและข่มขู่แบ่งออกได้ดังนี้ คือ⁶

1. บุคคลผู้มีชื่อเสียง

บุคคลผู้มีชื่อเสียงเป็นเป้าหมายของการเฝ้าติดตามและข่มขู่ได้ง่าย เนื่องจากบุคคลผู้มีชื่อเสียงนั้นมีลักษณะดึงดูดใจและมีเสน่ห์มากกว่าคนทั่วไป และการค้นหาข้อมูลของบุคคลเหล่านี้ก็ทำได้ค่อนข้างง่าย

2. บุคคลธรรมดาทั่วไป

บุคคลธรรมดาทั่วไปอาจตกเป็นเหยื่อได้โดยง่าย กล่าวคือ เป็นเป้าหมายในการเฝ้าติดตามและข่มขู่จากเพื่อน ผู้ร่วมงาน อดีตคนรัก หรือแม้แต่คนแปลกหน้าที่ไม่เคยรู้จักกันมา

⁵ วิจิตรา เลิศศิริกิจ, อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 1, น. 14.

⁶ เฟิงอ้วง, น. 13-14.

ก่อน⁷ จากการศึกษา⁸ส่วนใหญ่พบว่าเหยื่อโดยส่วนมากเป็นผู้หญิง และผู้กระทำผิดมักเป็นผู้ชายที่มีความต้องการที่จะสร้างความสัมพันธ์หรือกลับมาสานต่อความสัมพันธ์กับเหยื่ออีกครั้ง

2.1.4 ผลกระทบต่อเหยื่อ⁹

ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจะรู้สึกอับอายขายหน้า ความมั่นใจในตัวเองลดลง ตกใจง่าย รู้สึกสับสน วิดกกังวล รู้สึกผิด เศร้าสลดหดหู่ ปลึกหรือแยกตัวออกจากสังคม ความสนใจต่อกิจกรรมอื่นลดลง ประสิทธิภาพในการทำงานลดลง ความไวเนื้อเชื้อใจในผู้อื่นลดลง ผันรำบ่อยครั้ง สมารถลดลง น้าหนักตัวไม่คงที่ ปวดศีรษะ บางครั้งหัวใจเต้นแรงหรือเหงื่อออกมาผิดปกติ

2.2. คำจำกัดความของการข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ต

คำจำกัดความของการข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ตนั้นไม่ได้มีการให้คำจำกัดความไว้อย่างชัดเจนในกฎหมาย แต่มีการให้คำจำกัดความโดยผู้ที่สนใจและศึกษาโดยทั่วไปดังนี้

ในพจนานุกรมแบล็กลอร์ (Black's Law Dictionary) ได้ให้ความหมายของคำว่า Cyberstalking ไว้ว่า หมายถึง การข่มขู่ คุกคาม หรือรบกวนบุคคลอื่นโดยใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (อีเมล) จำนวนหนึ่งส่งผ่านทางอินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีเจตนาจะทำให้ผู้รับเกิดความกลัวว่าจะเกิดการกระทำที่ผิดกฎหมาย อันตราย หรือความเสียหายแก่ผู้รับหรือคนในครอบครัวหรือคนในบ้านของผู้รับ¹⁰

⁷ Sexual Harassment Support (SHS), "Who Becomes a Stalker,"
<<http://www.sexualharassmentsupport.org/TypesofStalkers.html>>

⁸ J. Reid Meloy, The Psychology of Stalking, (Academic Press Limited, 1998) P. 135-136

⁹ Kim S., "The Health Effects of Stalking on Victims,"
<<http://www.safe4all.org/essays/stalking>>

¹⁰ รักษิษิตา โพธิ์พิทักษ์กุล และ อำนาจ เนตยสุภา, "การคุกคามทางอินเทอร์เน็ต (Cyberstalking)," บทบัญญัติ, เล่มที่ 63 ตอน 2, น. 54 (มิถุนายน 2550).

นาย Robert D' Ovidio และ นาย James Doyle ซึ่งได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ต ได้ให้คำจำกัดความคำว่า Cyberstalking ไว้ว่า หมายถึง การกระทำซ้ำ ๆ กันในการใช้อินเทอร์เน็ต อีเมล หรืออุปกรณ์ใด ๆ ที่เกี่ยวกับการสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อที่จะก่อกรวน ทำให้หวาดกลัว ขู่เข็ญ บุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ หรือกลุ่มบุคคลบางกลุ่มโดยเฉพาะ¹¹

นาย Trudy M. Gregorie (Director of Training National Center for Victims of Crime) ได้ให้ความเห็นว่า¹² Cyberstalking นั้น ถูกใช้เชื่อมโยงกับการกระทำที่ใช้อินเทอร์เน็ต อีเมล หรือใช้เทคโนโลยีของการสื่อสารทางไกลในการคุกคามหรือติดตามบุคคลอื่น

Bocij ได้ให้คำจำกัดความของ Cyberstalking ไว้ดังนี้คือ การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง กลุ่มบุคคลกลุ่มหนึ่ง หรือองค์กรใดองค์กรหนึ่งใช้ข้อมูลหรือเทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารในการคุกคามบุคคลใดบุคคลหนึ่ง กลุ่มบุคคลกลุ่มหนึ่ง หรือองค์กรใดองค์กรหนึ่ง โดยการข่มขู่ ไล่ความ หรือทำลายข้อมูลหรืออุปกรณ์ทางคอมพิวเตอร์ ดักจับข้อมูล¹³

จากคำจำกัดความทั้งหมดข้างต้นผู้เขียนมีความเห็นว่า การข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ต (Cyberstalking) นั้นหมายถึง การกระทำอันเป็นการข่มขู่ รังควาน ก่อกรวน บุคคลใดบุคคลหนึ่ง โดยเฉพาะซ้ำ ๆ อย่างต่อเนื่องในช่วงระยะเวลาหนึ่งซึ่งอาจเป็นระยะเวลาด้าน ๆ หรือยาวนานเป็นปี หรือหลายปีก็ได้ โดยใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (อีเมล) หรือการสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ เป็นเครื่องมือในการข่มขู่ รังควาน ก่อกรวน และผู้กระทำที่เรียกกันว่า Cyberstalker นั้นมีจุดประสงค์ในการกระทำเพื่อข่มขู่ รังควาน ให้ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของตนเกิดความรู้สึกหวาดกลัว

¹¹ James Doyle and Robert D' Ovidio, "A Study on Cyberstalking : understanding investigative herdles," FBI Law Enforcement Bullentin (March 2003) <http://findarticles.com/p/articles/mi_m2194/is_3_72/ai_99696472/pg_1?tag=artBody;co11>

¹² Trudy M. Gregorie, "Cyberstalking: Dangers on the information Superhighway," <www.ncvc.org/src/main.aspx?dbName=DocumentViewer&DocumentID=33858>

¹³ Paul Bocij, "Victims of Cyberstalking: An Exploratory Study of Harassment Perpetrated via the Internet," <http://www.firstmonday.org/issues/issue8_10/bocij/index.html>

ตระหนก ตกใจ ว่าอาจมีอันตรายเกิดขึ้นต่อร่างกาย ชีวิต ทรัพย์สินของตนเองหรือสมาชิกในครอบครัวของตน

2.3 ลักษณะและรูปแบบของการข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ต

การข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ตนั้นไม่ได้จำกัดความของการข่มขู่อยู่ที่การทำให้กลัว หรือทำให้เสียขวัญตามความหมายโดยตรงของการข่มขู่เท่านั้น แต่ยังรวมถึงการรบกวน รังควาน ทำให้รู้สึกอับอายอีกด้วย ดังนั้นลักษณะและรูปแบบของการข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ตจึงค่อนข้างหลากหลายต่างกันไปตามผู้กระทำ ได้แก่¹⁴

1. ทำการข่มขู่โดยการส่งข้อความข่มขู่ถึงเหยื่อเพื่อให้เหยื่อเกิดความรู้สึกหวาดกลัว รู้สึกเสียขวัญ เช่น ขู่ว่าจะทำร้ายร่างกาย ของเหยื่อ หรือบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเหยื่อ หรือทำลายก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินของเหยื่อหรือบุคคลใกล้ชิดกับเหยื่อ และในบางกรณี จะทำการรังควานโดยการส่งข้อความหยาบคาย หรือภาพลามกอนาจารไปให้เหยื่อ

การข่มขู่ในลักษณะและรูปแบบข้างต้นผู้กระทำ (Cyberstalker) ผู้กระทำอาจใช้ อีเมล (E-mail) ห้องสนทนา (Chat¹⁵ rooms) หรือข้อความส่วนตัว¹⁶ (personal message หรือ private message) เป็นเครื่องมือในการกระทำ

¹⁴ รักษิศา โพธิ์พิทักษ์กุล และ อำนาจ เนตยสุภา, อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 10, น. 58-66.

¹⁵ Chat คือ การติดต่อสื่อสารบนอินเทอร์เน็ตหรือบริการออนไลน์รูปแบบหนึ่ง ไม่เหมือนกับอีเมลที่เวลาส่งหรือรับจะต้องรอการตอบกลับเสียก่อน แต่รูปแบบการแชทจะมีการโต้ตอบกันไปมาระหว่างคนหลาย ๆ คน หากคนหนึ่งป้อนข้อความลงไปก็จะปรากฏให้คนอื่น ๆ เห็นบนจอภาพในขณะนั้นได้ทันทีเลย

¹⁶ personal message หรือ private message (เรียกอย่างย่อว่า PM) มีลักษณะคล้ายกับอีเมลคือ เป็นการส่งข้อความส่วนตัวจากสมาชิกในเว็บบอร์ดหรือเว็บไซต์คนหนึ่งไปยังสมาชิกอีกคนหนึ่ง แต่มีลักษณะที่แตกต่างกับอีเมลคือ นอกจากข้อความและนามแฝงของสมาชิกที่ส่งแล้ว ชื่ออีเมลหรือ IP Address ของผู้ส่งจะไม่ปรากฏให้ผู้รับได้เห็น

การข่มขู่ผ่านทางอีเมล (E-mail) นั้นผู้กระทำ (Cyberstalker) อาจส่งข้อความข่มขู่ว่าจะทำร้ายร่างกายเหยื่อ หรือบิดามารดาของเหยื่อ หรือส่งภาพลามก อนาจาร หรือไฟล์เสียงที่มีลักษณะข่มขู่ไปกับอีเมลที่ส่งให้เหยื่อ

การข่มขู่ผ่านทางห้องสนทนา (Chat rooms) ผู้ที่ทำการข่มขู่ในรูปแบบนี้จะใช้วิธีส่งข้อความโต้ตอบถึงเหยื่อโดยทันที ซึ่งอาจเป็นข้อความที่เป็นการข่มขู่ หรือหยาบคายให้กับผู้รับ ซึ่งเป็นเหยื่อเพื่อให้เหยื่อเกิดความเครียดหรือหวาดกลัว

2. กระทำการอันเป็นการจูงใจให้ผู้อื่นกระทำการรังควาน ข่มขู่ หรือกระทำการอันละเมิดกฎหมายต่อเหยื่อ หรือทำให้เหยื่อเกิดความรู้สึกอับอาย¹⁷ เช่น สร้างเรื่องราวที่เป็นเรื่องละเอียดอ่อนในสังคม อย่างเรื่องการเมือง ศาสนา ความชอบที่อยู่ในกระแสหรือการติดตามของผู้คนลงในเว็บบอร์ด เว็บไซต์หรือสมุดเยี่ยมที่ผู้เล่นอินเทอร์เน็ตเข้าถึงได้ง่าย เพื่อทำให้ผู้ที่อ่านเรื่องดังกล่าวเกิดความรู้สึกเกลียดชังและกระทำการข่มขู่เหยื่อ

การข่มขู่ในลักษณะและรูปแบบดังกล่าวผู้กระทำ (Cyberstalker) จะใช้กลุ่มข่าวบนอินเทอร์เน็ต (Newsgroup)¹⁸ เว็บไซต์ (Web site) หรือสมุดเยี่ยม¹⁹ (Guest books) เป็นเครื่องมือในการกระทำ

การกระทำผ่านทางเว็บไซต์ (Web site) นั้นผู้กระทำอาจสร้างโฮมเพจขึ้นเอง แล้วลงข้อมูล รูปภาพ ไฟล์เสียง ไฟล์วิดีโอ ฯลฯ ลงไปตามที่ตนต้องการ ตัวอย่างเช่น สร้างเว็บไซต์ขึ้นมา แล้วลงรูปภาพ ข้อมูลส่วนตัว พร้อมกับที่อยู่อาศัย เบอร์โทรศัพท์ของเหยื่อ แล้วลงประกาศโฆษณาผ่านทางเว็บไซต์ดังกล่าวว่ายินดีให้บริการทางเพศ หรือ ลงข้อมูลส่วนตัวของเหยื่อแบบทันต่อเหตุการณ์ตลอดเวลา หรือลงภาพตัดต่อโดยที่เหยื่อไม่ประสงค์ให้ใครทราบ และก่อให้เกิดความหวาดระแวงกับเหยื่อว่ามีผู้อื่นล่วงรู้ข้อมูลส่วนตัวแล้วนำไปเผยแพร่อยู่ตลอด

¹⁷ รักษิษิตา โพธิ์พิทักษ์กุล และ อำนาจ เนตยสุภา, อ้างแล้ว *เชิงอรรถที่ 10*, น. 63-64.

¹⁸ กลุ่มข่าวบนอินเทอร์เน็ต (Newsgroup) หมายถึง พื้นที่ที่จัดไว้เพื่อให้ผู้ใช้เข้ามาแสดงความคิดเห็นและพูดคุยเกี่ยวกับประเด็นใดประเด็นหนึ่งที่มีความสนใจร่วมกัน

¹⁹ สมุดเยี่ยม (Guest books) คือระบบแอปพลิเคชันบนเว็บที่อนุญาตให้ผู้ใช้โพสต์หรือฝากข้อความไปยังเจ้าของเว็บหรือผู้ดูแลระบบ มักเป็นคำแนะนำ ข้อคิดเห็น หรือคำติชมเกี่ยวกับการจัดทำเว็บนั้น ๆ หรือข้อความส่วนตัวที่ต้องการฝากให้เจ้าของมาอ่าน ซึ่งผู้เยี่ยมชมคนอื่นก็สามารถเข้ามาอ่านเนื้อหาเหล่านั้นได้

3. ลงข้อความอันเป็นเท็จในลักษณะที่สามารถทำให้เหยื่อหลงเชื่ออย่างสนิทใจเพื่อให้เหยื่อตกใจ หรือเสียขวัญ เช่น รายงานข่าวด่วนผ่านทางเว็บบอร์ด (Webboard) ชื่อที่ตั้งเหยื่อ มักเข้าไปใช้บริการเสมอ ๆ ว่ามีชายผู้หนึ่งประสบอุบัติเหตุอย่างร้ายแรง โดยระบุชื่อชายคนนั้นเอาไว้ด้วย ซึ่งชายคนดังกล่าวคือสามีของเหยื่อเพื่อให้เหยื่อตระหนก ตกใจ

2.4 ลักษณะของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของการข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ต

ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของการข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ตนั้นอาจเป็นบุคคลธรรมดาทั่วไป หรือบุคคลที่มีชื่อเสียงก็ได้ และจากการศึกษา²⁰ พบว่า ผู้หญิงตกเป็นเหยื่อมากกว่าผู้ชาย และผู้หญิงที่เล่นอินเทอร์เน็ตโดยแสดงตนว่าเป็นผู้หญิงก็มีโอกาสถูกข่มขู่ได้มากกว่าผู้หญิงที่ไม่ได้แสดงตน และผู้ที่เริ่มเล่นอินเทอร์เน็ตตกเป็นเหยื่อได้ง่ายกว่าผู้ที่เล่นอินเทอร์เน็ตมานานแล้ว

ผู้ที่ตกเป็นเหยื่ออาจเป็นบุคคลที่ถูกจัดอยู่ในกลุ่มที่พิเศษ อย่างเช่น เป็นชนกลุ่มน้อยที่มีความแตกต่างจากผู้อื่นทางด้านเชื้อชาติ ชาติพันธุ์ หรือศาสนา เป็นบุคคลในกลุ่มรักร่วมเพศ หรือบุคคลที่เป็นโรคมะเร็งหรือผู้ป่วยหนัก หรือเป็นบุคคลที่ถูกรับมาเลี้ยง และในบางกรณีอาจเป็นนักการเมืองหรือกลุ่มบุคคลที่ได้รับความสนใจเป็นพิเศษ²¹

ในปีพ.ศ. 2550 “WHOA”²² ได้จัดทำแบบสอบถาม²³ คนจำนวน 249 คน เกี่ยวกับการข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ตในสหรัฐอเมริกา ได้สถิติออกมาดังนี้ คือ เหยื่อส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงถึง 61% และช่วงอายุของคนที่เป็เหยื่อมากที่สุดคือ ช่วงอายุ 41 ปีขึ้นไป คิดเป็น 29% รองลงมาคือช่วงอายุ 18 – 30 ปี คิดเป็น 28% ส่วนกลุ่มชาติพันธุ์ที่ตกเป็นเหยื่อมากที่สุดคือ คอเคเซียน 66% รองลงมาคือ เอเชีย 5% ละตินอเมริกา 4% และเหยื่อที่รู้จักกับผู้กระทำการข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ตอยู่ก่อนแล้วมีจำนวนถึง 56% โดยส่วนใหญ่จะเคยมีความสัมพันธ์กันมาก่อน หรือเคยสนทนากันผ่านทางห้องสนทนาทางอินเทอร์เน็ต หรือเป็นเพื่อนกัน

²⁰ WiredSafety, “Victim Profile,”

< http://www.wiredsafety.org/cyberstalking_harassment/victim.html>

²¹ WiredSafety, “Cyberstalking Study,” <<http://www.wiredsafety.org>>

²² WHOA - A volunteer organization to fight online harassment through education of the public, law enforcement personnel, and empowerment of victims.

²³ “WHOA (WWW.HALTABUSE.ORG) 2007 Cyberstalking Statistics,”
<<http://www.haltabuse.org/resources/stats/index.shtml>>

จากแบบสอบถามข้างต้นพบว่าการรังควานเริ่มต้นด้วยอีเมล 57%, กระดานสนทนา 30%, ผ่านโปรแกรม Instant Messenger (IM) 11%, เว็บไซต์ 6%, ผ่านทางการสนทนาบนอินเทอร์เน็ตแบบแชท (chat) 5%, เว็บไซต์ส่วนตัวที่เรียกว่า My Space 4% เป็นต้น

2.5 ผลกระทบของการข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ตที่มีต่อเหยื่อ

การข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ตนั้นไม่ว่าจะเป็นการข่มขู่ผ่านทางอีเมล หรือข่มขู่โดยใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือก็ล้วนส่งผลกระทบต่อผู้ที่ตกเป็นเหยื่อทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบต่อร่างกาย จิตใจ หรืออารมณ์ของเหยื่อก็ตาม ผลกระทบที่มีต่อเหยื่อได้แก่

1. ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ เช่น ได้รับอีเมลข่มขู่จำนวนมาก แม้ว่าเหยื่อจะสามารถลบอีเมลนั้นได้ แต่การที่ต้องคอยลบอีเมลดังกล่าวอยู่บ่อยครั้ง ย่อมทำให้เหยื่อรู้สึกเสียเวลา และหงุดหงิดอารมณ์เสียได้

2. ก่อให้เกิดความหวาดกลัวแก่ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ กล่าวคือ การได้รับอีเมลข่มขู่ซ้ำแล้วซ้ำเล่าจากบุคคลที่ตนไม่รู้จักว่าจะทำร้ายตน ย่อมทำให้เหยื่อเกิดความหวาดกลัวอาจจะมีการทำร้ายเหยื่อตามที่มีการขู่

เช่น ในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย นาย Gary Dellapenta วัย 58 ปี ถูกจับกุมจากข้อหาใช้อินเทอร์เน็ตในการชักจูงให้มีการข่มขืนหญิงอายุ 28 ปีคนหนึ่งที่ถูกเสียดำเนินความสัมพันธ์ต่อไป กับตน นาย Gary ได้ปลอมเป็นเหยื่อในห้องสนทนาในอินเทอร์เน็ต พร้อมทั้งลงประกาศที่อยู่ และเบอร์โทรศัพท์ของเหยื่อ และลงข้อความว่าเหยื่อเพื่อฝันถึงการที่จะถูกข่มขืน ปรากฏว่ามีผู้ชายอย่างน้อย 6 คนที่เห็นข้อความดังกล่าวมาที่บ้านของเหยื่อในช่วงดึกของคืนหนึ่ง และบอกเธอว่ามาหาเธอตามที่เธอได้ลงข้อความไว้ มารดาของเหยื่อยังบอกอีกว่า มีโทรศัพท์หลายสายโทรมาหาและได้กล่าวถ้อยคำที่ลามก หยาดคายต่อลูกสาวของเธอ ทำให้ลูกสาวของเธอหวาดกลัวอย่างมาก²⁴

3. ทำให้เหยื่อรู้สึกอับอายขายหน้า หรือถูกผู้อื่นดูหมิ่นเกลียดชัง เช่น ลงข้อความโฆษณาทางเว็บบอร์ดว่าเหยื่อยินดีให้บริการทางเพศ

4. มีสภาพจิตใจที่ไม่ปกติ ฝันร้ายบ่อย ๆ เครียด นอนไม่หลับ

²⁴ "Man charged in California cyberstalking case,"

5. ส่งผลกระทบต่อหน้าที่การงานของเหยื่อได้ กล่าวคือ การที่เหยื่อตกอยู่ในความหวาดกลัว หรือมีสภาพจิตใจที่ไม่ปกติจากการถูกข่มขู่ ย่อมส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของเหยื่อ ซึ่งอาจทำให้ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อถูกไล่ออกหรือหักเงินเดือน

ตัวอย่างเช่น หญิงสาวผู้หนึ่งต้องออกจากงานในบริษัทห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ เพราะนอกจากจะมีโทรศัพท์มาก่อกวนเธอจากการที่มีคนนำชื่อและข้อมูลที่จะติดต่อเธอได้ลงในอินเทอร์เน็ตแล้ว เธอยังทรมานจากสุขภาพและอารมณ์ที่ไม่ปกติจากเหตุข้างต้น ทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานต่ำลง และออกจากงานในที่สุด

6. ส่งผลกระทบในด้านความสัมพันธ์ระหว่างเหยื่อกับบุคคลใกล้ชิดได้ กล่าวคือ การถูกข่มขู่ซ้ำ ๆ อาจทำให้เหยื่อมีความรู้สึกหวาดระแวงอยู่ตลอดเวลา ย่อมส่งผลต่อการเข้าสังคม หรือการคบค้าสมาคมกับผู้อื่น

7. ก่อให้เกิดอันตรายต่อกายหรือชีวิตของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ ถ้าการข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ตนำไปสู่การทำร้ายเหยื่อในโลกแห่งความเป็นจริง เช่น มีการลงข้อความอันได้แก่ประวัติส่วนตัว สถานที่ตั้งของที่พักอาศัยหรือสถานที่ทำงาน เบอร์โทรศัพท์ และรูปภาพของเหยื่อลงในเว็บบอร์ดสาธารณะหรือในโซเชียลมีเดียที่สร้างขึ้นเป็นการเฉพาะ ย่อมทำให้บุคคลที่รับรู้ข้อความดังกล่าวและประสงค์ร้ายต่อเหยื่อ วางแผนและทำอันตรายต่อร่างกาย ชีวิต และทรัพย์สินของเหยื่อได้

8. กระทบกระเทือนต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น หญิงสาวจากเมืองชาคราเมนโดผู้หนึ่งต้องย้ายออกจากเมืองที่ตนอยู่ หลังจากถูกชายผู้หนึ่งที่รู้จักกันในห้องสนทนา ปรากฏตัวทุกที่ที่เธอไป ส่งข้อความมาให้เธอมีใจความว่า “ผมเห็นคุณที่นั่น” “คุณเดินทางไปไหนมาบ้าง” การโดนติดตามดังกล่าวทำให้เธอวิตกกังวลมากกว่ามีคนเฝ้าจับตาเธออยู่ตลอดเวลา และยังคงหวาดกลัวอย่างมากว่าจะถูกทำร้ายเมื่อไหร่ก็ไม่ทราบได้²⁵

2.6 ความแตกต่างระหว่างการข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ตกับการเฝ้าติดตามและข่มขู่

จากการศึกษาการเฝ้าติดตามและข่มขู่กับการข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ต ทำให้ทราบว่า การข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ตนั้นมีลักษณะบางอย่างที่ใกล้เคียงกับการเฝ้าติดตามและข่มขู่ กล่าวคือ มีการกระทำอันเป็นการข่มขู่ รั้งความเหยื่อ และผู้กระทำได้กระทำการข่มขู่เหยื่อเพื่อตอบสนอง

²⁵ Greg Miller and Davan Maharaj, “Chilling Cyber-Stalking Case Illustrates New Breed of Crime,” <<http://articles.latimes.com/1999/jan/23/business/fi-799>>

ความต้องการของตนที่จะควบคุม ช่มชู้เหยื่อ หรือมีอำนาจเหนือเหยื่อ นอกจากนี้ยังพบว่า พฤติกรรมในการช่มชู้เหยื่อก็มีแนวโน้มที่จะพัฒนาไปสู่ความรุนแรงที่มากขึ้นเหมือนกันอีกด้วย²⁶

อย่างไรก็ดี ด้วยวิธีการของการกระทำความผิดที่ต่างกันทำให้การช่มชู้ทางอินเทอร์เน็ต (Cyberstalking) กับการเฝ้าติดตามและช่มชู้ มีลักษณะที่แตกต่าง (Stalking) กัน ดังนี้²⁷

1. การช่มชู้ทางอินเทอร์เน็ตนั้น ผู้กระทำไม่จำเป็นต้องอยู่ในพื้นที่เดียวกันหรือใกล้เคียงกับเหยื่อ แม้จะอยู่ห่างไกลกัน หรือไม่รู้ว่าเหยื่ออยู่ที่ไหนก็ตาม ผู้กระทำก็สามารถลงมือกระทำการช่มชู้เหยื่อได้ ซึ่งต่างจากการเฝ้าติดตามและช่มชู้ (Stalking) ที่ผู้กระทำมักอยู่ใกล้เหยื่อ หรือบริเวณเดียวกันกับเหยื่อ เพื่อความสะดวกในการเฝ้าติดตาม หรือกระทำการช่มชู้เหยื่อ และถ้าไม่รู้ว่าเหยื่อหนีไปอยู่ที่ไหน หรือไม่สามารถเข้าถึงตัวเหยื่อได้ ย่อมไม่สามารถติดตามหรือช่มชู้เหยื่อต่อไปได้

จะเห็นได้ว่าผู้ที่ช่มชู้ผ่านทางอินเทอร์เน็ตนั้นสามารถช่มชู้เหยื่อได้แม้จะอยู่คนละประเทศกับเหยื่อก็ตาม และการที่ผู้กระทำกับผู้ตกเป็นเหยื่ออยู่คนละประเทศย่อมมีปัญหาในการดำเนินการจัดการกับผู้กระทำได้อีกด้วยเพราะอาจเจอปัญหาเรื่องเขตอำนาจศาลในการบังคับใช้กฎหมาย

2. การช่มชู้ทางอินเทอร์เน็ตนั้น ผู้กระทำสามารถช่มชู้เหยื่อได้อย่างรวดเร็ว และแพร่ข้อมูลได้อย่างกว้างขวางกว่า กล่าวคือ ผู้ช่มชู้สามารถช่มชู้เหยื่อได้อย่างรวดเร็วและง่ายดาย โดยอาศัยเพียงการลงข้อความดังกล่าวในอีเมล ห้องสนทนา เว็บบอร์ด หรือทำเว็บไซต์ขึ้นเพื่อช่มชู้เหยื่อเป็นการเฉพาะ และเนื่องจากสาธารณชนสามารถเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวได้ง่ายย่อมทำให้ข้อมูลดังกล่าวแพร่หลายไปได้ง่ายด้วย

ในกรณีเดียวกันถ้าเป็นการช่มชู้แบบทั่วไปผู้กระทำอาจต้องโทรศัพท์ถึงเหยื่อหลาย ๆ ครั้ง ซึ่งเสียเวลาและค่าใช้จ่ายมากกว่าการกระทำผ่านทางอินเทอร์เน็ต

3. การช่มชู้ทางอินเทอร์เน็ตเป็นการยากที่จะรู้ตัวผู้ที่กระทำการช่มชู้ทางอินเทอร์เน็ต กล่าวคือ ผู้ที่เลือกที่จะช่มชู้โดยอาศัยอินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือนั้นอาจเป็นเพราะไม่ต้องการเปิดเผยตัว หรือไม่อยากให้ผู้อื่นรู้ว่าตนเป็นกระทำความผิด ดังนั้นผู้กระทำจึงมักลบล้างร่องรอยบนอินเทอร์เน็ต

²⁶ A Report from the Attorney General to the Vice President August 1999, "Offline vs. Online Stalking – A Comparison," <<http://www.usdoj.gov/criminal/cybercrime/cyberstalking.htm>>

²⁷ รักษิษิตา โพธิ์พิทักษ์กุล และ อำนาจ เนตยสุภา, อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 10, น. 66-70.

ของตนเพื่อไม่ให้ถูกตามรอยได้ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้การดำเนินการหาตัวผู้กระทำมารับผิดต้องใช้เวลา หรือในบางกรณีก็ไม่สามารถนำตัวผู้กระทำมาดำเนินคดีได้ ซึ่งจะต่างกับการเฝ้าติดตามและข่มขู่ที่ผู้กระทำมักจะปรากฏตัวให้เหยื่อเห็นเพื่อทำให้เหยื่อเกิดความหวาดกลัว รู้สึกไม่มั่นคงปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สิน และการที่เหยื่อรู้ว่าผู้ที่เฝ้าติดตามและข่มขู่ตนเป็นใครย่อมทำให้เหยื่อสามารถหลีกเลี่ยง หลบหนี หรือป้องกันการเฝ้าติดตามหรือข่มขู่ได้ หรือจัดการให้มีการดำเนินคดีกับเหยื่อได้ นอกจากนี้ยังพบว่า การไม่เปิดเผยตัวตนในอินเทอร์เน็ตช่วยให้ผู้กระทำการข่มขู่ผ่านทางอินเทอร์เน็ตสามารถติดตามและสืบการใช้อินเทอร์เน็ตของเหยื่อได้เป็นระยะเวลานานโดยที่เหยื่อไม่รู้ตัว และการข่มขู่ผ่านทางอินเทอร์เน็ตยังช่วยให้ผู้ที่ต้องการข่มขู่เหยื่อแต่ไม่กล้าที่จะเผชิญหน้ากับเหยื่อโดยตรงสามารถทำการข่มขู่เหยื่อได้

2.7 ข้อสังเกตเรื่องการข่มขู่ผ่านทางอีเมลกับสแปมเมล

สแปมเมล²⁸ (Spam Mail) หรืออีกชื่อหนึ่งคือ Unsolicited Commercial E-mail (UCE) หมายถึง การส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้รับไม่ได้ร้องขอ โดยส่วนมากจะมีจุดมุ่งหมายในการโฆษณาสินค้า โดยที่เราไม่รู้เลยว่าผู้ที่ส่งมานั้นเป็นใคร ความนิยมในการส่งสแปมนั้นเพิ่มมากขึ้นจนมีจำนวนมากถึง 9-60 พันล้านต่อปี เนื่องจากความสามารถในการส่งข้อมูลซึ่งคล้ายกับการส่งจดหมายทั่วไป แต่มีความเร็วในการส่งสูงและมีต้นทุนต่ำ ผู้ส่งสามารถส่งสแปมเมลจำนวนมากเป็นพันพร้อมกันในเวลาไม่กี่วินาทีโดยใช้ต้นทุนที่น้อยมาก ข้อมูลส่วนใหญ่ที่มากับสแปมเมลนั้นมักจะเป็นข้อมูลที่ผู้รับไม่พึงประสงค์ ทำให้ผู้รับเกิดความรำคาญและต้องเสียเวลาไปกับการลบเมลดังกล่าว

การที่บุคคลส่งอีเมลไปยังบุคคลอื่นโดยที่เนื้อหาในอีเมลนั้นมีแต่ข้อความหรือเนื้อหาเหมือนหรือคล้ายกันบ่อยครั้งจะเรียกว่าเป็นการข่มขู่ผ่านทางอินเทอร์เน็ตด้วยหรือไม่ เช่น บุคคลหนึ่งส่งอีเมลที่มีเนื้อหาขายสินค้าประเภทหนึ่งไปยังผู้รับวันจำนวนมากเป็นเวลาต่อเนื่องยาวนานโดยที่ผู้รับไม่ต้องการเป็นต้น

²⁸ พิมพ์ศศิ จันทร์สว่าง, “ระวัง!!! ‘สแปม’ จะมาเยือนคุณโดยไม่รู้ตัว,” เล่มที่ 4 ฉบับที่

ในกรณีที่ยกตัวอย่างนั้นสามารถพิจารณาได้ว่าการส่งอีเมลไปยังบุคคลอื่นในลักษณะที่เป็นการข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ตจะต้องมีองค์ประกอบดังนี้²⁹ คือ

1. ผู้ส่งอีเมลมีพฤติกรรมในการส่งจดหมายอย่างต่อเนื่อง
2. การส่งอีเมลดังกล่าวผู้ส่งต้องมีจุดประสงค์เพื่อข่มขู่ ขู่ขวัญ ควบคุม หรือมีอำนาจเหนือผู้รับ ทำให้ผู้รับเกิดความรู้สึกหวาดกลัว หวาดระแวง รู้สึกว่าถูกคุกคาม ข่มขู่
3. ผู้รับอีเมลดังกล่าวไม่ประสงค์ที่จะรับอีเมลที่มีเนื้อหาข่มขู่ตน

ดังนั้น ถ้าเนื้อหาความในอีเมลที่ส่งไปยังผู้รับมีเนื้อหาใจความเพื่อการชักจูงทางการตลาด หรือเพื่อการโฆษณา หรือขายสินค้า เท่านั้นโดยไม่มีข้อความอื่นใดที่แสดงถึงการข่มขู่ผู้รับเลย และแม้ว่าอีเมลดังกล่าวจะส่งมาจากบุคคลผู้หนึ่งเป็นจำนวนมากต่อเนื่องยาวนาน และก่อให้เกิดความรำคาญแก่ผู้รับ การส่งอีเมลดังกล่าวนั้นก็ไม่ได้เป็นการข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ต แต่เป็นเพียงการสแปมเท่านั้น

ดังนั้น การจะพิจารณาว่าการส่งอีเมลนั้นเป็นการข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ตหรือไม่จึงต้องพิจารณาถึงจุดประสงค์ของผู้ส่งเป็นสำคัญว่าผู้ส่งมีจุดประสงค์ที่จะข่มขู่ผู้รับหรือไม่ ถ้าไม่มีจุดประสงค์ที่จะข่มขู่ แม้จะเป็นการส่งอีเมลจำนวนมากไปยังผู้รับทำให้ผู้รับเกิดความรำคาญ การกระทำเช่นนั้นก็ไม่ใช่การข่มขู่ทางอินเทอร์เน็ต

²⁹ รักษ์จิตา โพธิ์พิทักษ์กุล และ อำนาจ เนตยสุภา, อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 10, น.